

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 41P/34/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7923201512
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kudlovská
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2024:7923201512.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice v právnej veci starostlivosti o mal. A. B., nar. XX.X.XXXX, toho času Centrum pre deti a rodiny C., D. XXX/X, XXX XX C., zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Košice, Odbor sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Staničné námestie č. 9, 042 00 Košice, dieťa rodičov: matka B. E., nar. X.X.XXXX, bytom F. G. XXXX/X, H., toho času Ústav na výkon trestu odňatia slobody Levoča, Námestie D. H. I. X, J. K. L. XX, XXX XX M., a otec J. B., nar. XX.X.XXXX, zomr. X.XX.XXXX, naposledy bytom N. XXX/XX, H., za účasti navrhovateľky: G. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX C., zastúpená JUDr. Jozefom Sabóm, advokátom, HRČKA-SABÓ s.r.o., Advokátska kancelária so sídlom v Sečovciach, Obchodná 187/6, v konaní o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia

rozhodol:

I. Zrušuje ústavnú starostlivosť nariadenú nad maloletým A. B., nar. XX.XX.XXXX rozsudkom Okresného súdu Košice I, spisová značka 41P/36/2022 z 13.01.2022.

II. Zrušuje uznesenie o neodkladnom opatrení zo dňa 13.02.2024 spisová značka 41P/34/2023.

III. Zveruje maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky G. I., nar. XX.XX.XXXX, ktorá bude vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého, zastupovať ho a spravovať jeho majetok v bežných veciach s tým, že veci ktoré nie sú bežné, podliehajú schváleniu zákonnej zástupkyne maloletého.

IV. Matka je povinná prispievať na výživu maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov, a to počnúc vykonateľnosťou tohto rozsudku do budúcnosti.

V. Styk matky s maloletým A. B., nar. XX.XX.XXXX sa neupravuje.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa návrhom vo veci samej zo dňa 18.4.2023 domáhala, aby súd zveril maloletého A. do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že maloletý jej bol zverený rozsudkom pôvodne Okresného súdu Košice I sp.zn. 12P/87/2021 zo dňa 20.12.2021 do pestúnskej starostlivosti. Následne bola táto rozsudkom Okresného súdu Košice I sp.zn. 41P/36/2022 zo dňa 1.12.2022 na žiadosť navrhovateľky zrušená. Navrhovateľka ďalej uviedla, že ľutuje, že požiadala o zrušenie pestúnskej starostlivosti a hodnotí to ako

negatívny krok vo svojom živote. Vo svojej osobnej starostlivosti má navrhovateľka maloletého J. B., ktorý je bratom maloletého A., pričom odlúčenie od brata má na maloletého J. negatívny vplyv, maloletý J. sa na svojho brata neustále pýta. K maloletému A. má silné citové väzby aj navrhovateľka, ktorá od zrušenia pestúnskej starostlivosti chodí maloletého navštevovať do Centra pre deti a rodiny C.. Na pojednávaní konanom dňa 13.2.2024, navrhovateľka navrhla, aby súd zveril dočasne maloletého A. B. do jej náhradnej osobnej starostlivosti, a to pokiaľ súd nerozhodne vo veci samej rozsudkom. Uviedla, že s manželom prehodnotili to, že vrátili maloletého do ústavnej starostlivosti, maloletý im veľmi začal chýbať, uvedomili si, že sa veľmi rýchle rozhodli a neurobili správne rozhodnutie. Maloletého mali rok v pestúnskej starostlivosti a túto vtedy nezvládali. Navrhovateľka si však uvedomila veľa vecí a vie, čo by mala robiť inak. Starší brat maloletého A. J. je stále v starostlivosti navrhovateľky a jej manžela.

3. O návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia súd rozhodol uznesením č.k. 41P/34/2023 – 93 zo dňa 13.2.2024, ktorým maloletého dočasne zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá bude vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého, zastupovať ho a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 29.2.2024.

4. Matke maloletého bol návrh spolu s poučením a výzvou na vyjadrenie sa k návrhu doručený dňa 29.2.2024, matka sa k návrhu v súdom určenej lehote nevyjadrila.

5. Zo správy Úradu práce, soc. vecí a rodiny Trebišov zo dňa 31.1.2024 vyplýva, že navrhovateľka žije spolu s manželom a mal. J. B. v C., kde obývajú rodinný dom pozostávajúci z piatich izieb, kuchyne a príslušenstva, ktorý je v ich osobnom vlastníctve. Maloletý J. B., nar. XX.XX.XXXX, bol rozsudkom Okresného súdu Košice I č. k.: 11P 14/2015 zo dňa 24.05.2018 zverený do pestúnskej starostlivosti navrhovateľky. Navrhovateľka opatruje mal. J., na ktorého poberá peňažný príspevok na opatrovanie vo výške 669 eur mesačne. Manžel navrhovateľky je zamestnaný vo firme KOSTAV s. r. o. ako závozník s priemerným mesačným príjmom vo výške 500 eur. Ďalším pravidelným mesačným zdrojom príjmu rodiny je prídavok na dieťa vo výške 60 eur, opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej starostlivosti vo výške 208,80 eur, náhradné výživné pre zverené dieťa vo výške 36,83 eur a opakovaný príspevok náhradnému rodičovi vo výške 239,50 eur K pravidelným mesačným výdavkom rodiny patrí úhrada poplatku za odber elektrickej energie a plynu spolu vo výške 135 eur, splátky pôžičky vo výške 200 eur, poplatku za internet vo výške 10 eur a ďalších bežných nákladov spojených s vedením domácnosti a nákladov spojených s výživou a starostlivosťou o mal. dieťa. Navrhovateľka na podanom návrhu trvá v celom rozsahu. Čo sa týka osvojenia mal. Ivana navrhovateľka uviedla, že ak by sa jej maloletý zveril do náhradnej osobnej starostlivosti, po čom veľmi túži a tá bude fungovať, v budúcnosti nemá problém si mal. A. aj osvojiť. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov na základe zistených a uvedených skutočností konštatoval, že v domácnosti navrhovateľky sú vytvorené vhodné podmienky pre priaznivý vývin mal. dieťaťa, pričom medzi navrhovateľkou a mal. A. je vytvorený dobrý citový vzťah a bolo by aj v záujme mal. A., aby vyrastal v spoločnej domácnosti so svojim bratom mal. J. B., nar. XX.XX.XXXX.

6. Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom navrhovateľky a kolíznej opatrovníčky na pojednávaní dňa 13.6.2024, správami kolízneho opatrovníka a oboznámením sa s ďalšími listinnými dôkazmi doručenými do spisu.

7. Rozsudkom pôvodne Okresného súdu Košice I sp.zn. 41P/36/2022 zo dňa 13.1.2022 súd nariadil nad maloletým ústavnú starostlivosť a umiestnil maloletého do Centra pre deti a rodiny C., D. XXX/X, XXX XX C..

8. Pojednávania dňa 13.6.2024 sa zúčastnili kolízny opatrovník, navrhovateľka a jej právny zástupca, pojednávanie sa nezúčastnila matka maloletých detí, ktorej bolo predvolanie na pojednávanie doručené dňa 29.2.2024 do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Levoči, matka svoju neúčast' nijako neospravedlnila ani nepožiadala o odročenie pojednávania, pričom súd ju poučil, že v prípade, že sa vytýčeného pojednávania nemieni zúčastniť, aby oznámila túto skutočnosť vopred a uviedla či súhlasí s pojednávaním a rozhodnutím bez jej prítomnosti. Súd matku taktiež vyzval, aby ak sa pojednávanie mieni zúčastniť, túto skutočnosť súdu oznámila do 31.03.2024, aby jej súd zabezpečil eskortu. Matka sa však nevyjadrila, súd má za to, že súhlasila, aby súd pojednával bez jej prítomnosti.

9. Na predmetnom pojednávaní navrhovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedla, že na svojom návrhu trvá, maloletý sa toho času nachádza u navrhovateľky, všetko prebieha v poriadku. Maloletý je u navrhovateľky od februára 2024 nepretržite. Starajú sa o neho aj s manželom. Maloletý

má v domácnosti navrhovateľky a jej manžela aj staršieho brata J., s ktorým majú veľmi dobré vzťahy, nechcú byť bez seba. Pokiaľ ide o správanie maloletého, to sa zmenilo, toho času nie sú už problémy s príjmom potravy. Pokiaľ ide o zdravotný stav maloletého, najprv existovalo podozrenie, či nebude aj maloletý A. trpieť autizmom, ale nakoniec to vyzerá tak, že všetko bude v poriadku, pretože nemá tie autistické prejavy, ktoré by mal mať. Maloletý na budúci školský rok od septembra nastúpi do prípravky do materskej škôlky, má odklad, takže do školy nastúpi potom až ten ďalší školský rok od septembra.

10. Kolízny opatrovník na predmetnom pojednávaní uviedol, že prešetrili pomery v rodine dňa 05.04.2024 priamo v domácnosti navrhovateľky. V čase šetrenia bol prítomný manžel, ako aj maloletý J. a maloletý A.. Boli tam ešte známky toho, že sú tam jemné výchovné problémy, ale tieto sa časom pravdepodobne vyriešia. Maloletý A. má také svojské prejavy, pre ktoré boli vlastne aj predtým problémy s výchovou, ale toho času je to už oveľa lepšie. Má svoju posteľ, takisto aj Peťko, majú svoje hračky a hygiena domácností je na veľmi dobrej úrovni. Maloletý sa už nevyjadroval ani v tom zmysle, že by mu napr. nedávali jesť, ako to bolo predtým.

11. Podľa ust. § 28 ods. 1, 2 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä:

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

12. Podľa ust. § 45 ods. 1 až 8 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33. Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný

podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

13. Na základe vykonaného dokazovania a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd dospel k záveru, že je v záujme maloletého, aby bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá sa spolu s manželom o maloletého stará, a ktorí sú schopní a ochotní sa o maloletého starať aj naďalej, pričom v spoločnej domácnosti žije aj brat maloletého. Na základe uvedených skutočností má súd za to, že je v záujme oboch maloletých súrodencov, aby starostlivosť o nich bola zabezpečená osobami, s ktorými majú vybudovaný pevný citový vzťah, v stabilnom rodinnom prostredí, v ktorom prosperujú, a v ktorom chcú ostať aj naďalej. Vzhľadom na skutočnosť, že matka maloletého nejaví o maloletého žiaden záujem, je v záujme maloletého, aby starostlivosť o neho bola zabezpečená tak, že bude zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá sa už v súčasnosti o neho stará a zabezpečuje všetky jeho potreby.

14. Podľa ust. § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. Výživné zo strany matky maloletého bolo určené v minimálnej miere, a v súlade s ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine z toho dôvodu, že pomery na strane matky, ktorá je nezamestnaná bez evidencie na príslušnom úrade práce, pričom žila bezdomoveckým spôsobom života a v súčasnosti sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, neumožňujú, aby súd určil vyššie výživné zo strany matky, pričom navrhovateľka požadovala výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Takto určené výživné bude matka povinná posielat' na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Trebišove.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti prípadu, keď matka nejaví záujem o styk s maloletým (v prípade, že by mala záujem, navrhovateľka by jej v styku nebránila), navyše je toho času vo výkone trestu odňatia slobody, preto súd styk matky s maloletým neupravoval.

17. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Mestský súd Košice v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods.1 CSP). Právo podať odvolanie nemajú účastníci, ktorí sa tohto práva výslovne vzdali.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods.1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne(odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods.1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods.1 Civilného mimosporového poriadku, z. č.161/2015 Z.z., ďalej iba CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§62 ods.2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.